

Regeringen
Ju.remissvar@regeringskansliet.se

Svar på remiss SOU 2025:119 Ett nytt brott och andra åtgärder mot människohandel

Er beteckning: Ju2025/02760

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning att förslagen är av betydelse för att säkerställa att svensk rätt är förenlig med EU-direktivet och tillstyrker därför samtliga förslag.

Människohandel är ett allvarligt brott mot grundläggande mänskliga rättigheter och därmed välkomnar Länsstyrelsen förslagen om viktiga förändringar för att stärka rättsligt skydd och förebyggande arbete mot människohandel i Sverige. Genom att kriminalisera olaga tjänsteutnyttjande adresseras efterfrågan på tjänster som bygger på exploatering, vilket kan bidra till att minska incitamenten för människohandel. Betoningen på tydligare lagtext och fler exploateringsformer ökar rättssäkerheten genom att göra det svårare att kringgå lagen eller utnyttja lagens luckor.

Länsstyrelsen vill poängtera att begreppet människohandel ofta förstås ytligt av allmänheten, vilket kan begränsa insikten om hur vardagliga handlingar kan bidra till tjänsteutnyttjande.

Socialstyrelsen har i uppdrag att sprida denna information och Länsstyrelserna bör ha en central roll i att vidareförmedla kunskapen till kommunerna, så att informationen når invånarna i länet.

En starkare koordination genom Jämställdhetsmyndigheten skapar förutsättningar för bredare och mer systematiskt förebyggande insatser. Människohandel, särskilt för sexuella ändamål, hänger ofta samman med strukturer av mäns våld mot kvinnor. Betänkandets stärkta insatser och ökad kompetens hos aktörer i rättsväsendet bidrar till att se kopplingen mellan våld mot kvinnor och exploatering, och kan därigenom förbättra förebyggande strategier inom området våld mot kvinnor. Att Jämställdhetsmyndighetens

manual nämns flera gånger i remissen är positivt, då manualen kan fungera som stöd i arbetet mot människohandelsärenden. Eftersom kommunerna har självstyre och inte är skyldiga att använda manualen kan dock spridning och tillämpning bli begränsad. Länsstyrelsen och regionen har därför en fortsatt viktig roll i att sprida kunskap och stödja kommunerna, så att manualen används som ett gemensamt arbetsverktyg.

Länsstyrelsen välkomnar förslaget om exploateringsformen och att "brottslig verksamhet" uttryckligen ska nämnas som ett exploateringssyfte i straffbestämmelsen om människohandeln. Genom att tydligare ange exploateringsformer som brottslig verksamhet, kan lagstiftningen bättre fånga fall där barn rekryteras till kriminalitet eller tvångsarbete. Barn är en särskilt utsatt grupp som utnyttjas inom brottslig verksamhet av organiserad brottslighet och att rubricera detta som människohandel kan ha en avskräckande effekt och leda till fler fällande domar.

Övriga synpunkter

Utmaningar med förslagen är att remissen ligger nära andra remissbetänkanden som rör migrations- och kontrollregler. En oro är att straffrättsliga förslag kan samverka med migrationslagstiftning på sätt som påverkar utsatta personers rättigheter med exempelvis ökade kontroller eller krav som ställer höga beviskrav för skydd. Det kan skapa rättssäkerhetsproblem och problem med proportionalitetsprinciper och bör tas med i beaktning.

Länsstyrelsen vill betona att det behöver finnas en balans mellan straff och stöd till brottsoffer. Om straffrättsliga åtgärder prioriteras utan att stödsystemen byggs ut i samma takt riskerar brottsoffer att reduceras till medel för lagföring snarare än rättighetsbärare. Detta understryker behovet av att beakta gråzoner mellan offer och misstänkt, särskilt när tvång eller hot förekommit. Här betonar Länsstyrelsen betydelsen av sin samordnande och regionala roll i länets brottsförebyggande arbete, samt utvecklingen av uppdraget att stödja avhoppare och barn och unga i organiserad brottslighet.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Anders Thornberg med brottsförebyggande samordnare Sara Tuveßon som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Lovisa Ljungberg,

samordnare mot våld i nära Sandra Bengtsson och strateg social
hållbarhet Sina Nikafkar medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför
namnunderskrift.

Kopia till

ju.L5@regeringskansliet.se